

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan puoluekysely

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta TANE haastaa #tasaarvovaalit-kampanjallaan vuoden 2019 eduskuntavaaleihin osallistuvat puolueet edistämään sukupuolten tasa-arvoa ehdokasasettelussa ja vaalikampanjoissa. TANEn vaalikampanjan tavoitteena on, että vaaleissa valittavassa eduskunnassa on 100 nais- ja 100 mieskansanedustajaa. Aiemmat eduskuntavaalit osoittavat, että tasa-arvoinen ehdokasasettelu vaikuttaa myönteisesti valituksi tulleiden sukupuolijakaumaan. Tasa-arvoasiainneuvottelukunta teetti kyselyn ehdokasasettelun sukupuolijakaumasta kaikille 17 puoluekisteriin merkityille puolueille. Kysely toteutettiin 6.11-3.12.2018, ja siihen vastasi 10 puoluetta.

TANEn teettämän puoluekyselyn mukaan puolueet pitävät tärkeänä, että ehdokasasettelu on sukupuolinäkökulmasta tasapuolinen. Kyselyyn vastanneista puolueista seitsemän arvioi sukupuolten tasapuolisen edustuksen toteutuvan ehdokasasettelussaan vastaushetkellä hyvin ja kolme vastasi sen toteutuvan kohtalaisesti. Useat puolueet mainitsivat pyrkivänsä huomioimaan ehdokasasettelussaan ehdokkaiden moninaisuuden sekä asettaneensa tavoitteeksi saada nais- ja miesehdokkaiden suhteelliseksi osuuksiksi tasan 50-50.

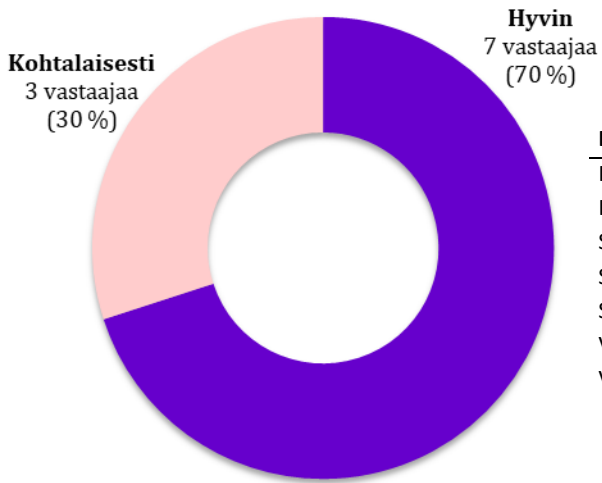
Kyselyssä kahdeksan puoluetta vastasi tehneensä erityistoimia, jotta sukupuolten välinen tasa-arvo toteutuisi ehdokasasettelussa. Erityistoimina mainitaan muun muassa se, että sukupuolta pidetään yhtenä tärkeänä kriteerinä ehdokaslistoja rakennettaessa ja tasapuolinen sukupuolijako on asetettu tavoitteeksi, jota seurataan. Osa puolueista kiinnittää rekrytoinnissa ja ehdokkaiden esittämisessä erityishuomiota siihen, että naisten osuus toteutuu ja heidän asettumista ehdolle tuetaan.

Joissakin vaalipiireissä on perusjärjestöiltä tulleiden esitysten lisäksi aktiivisesti etsitty naisia ehdokaslistoille, mikäli ehdokaslista ei ole ollut muodostumassa sukupuolijaon näkökulmasta tasapuoliseksi. (Keskusta)

Erityisesti naisia on rohkaistu lähtemään ehdolle, sillä on tunnistettu se, että naiset herkemmin kokevat, ettei heillä ole riittävää osaamista tai aikaa ja voimia palkkatöiden ja elämän muiden vastuiden ohella osallistua politiikkaan. Ehdokasasettelun kehittymistä on puolueoimistolla seurattu, jotta tasapainoisuuden tavoite ei ole päässyt unohtumaan. (Vasemmistoliitto)

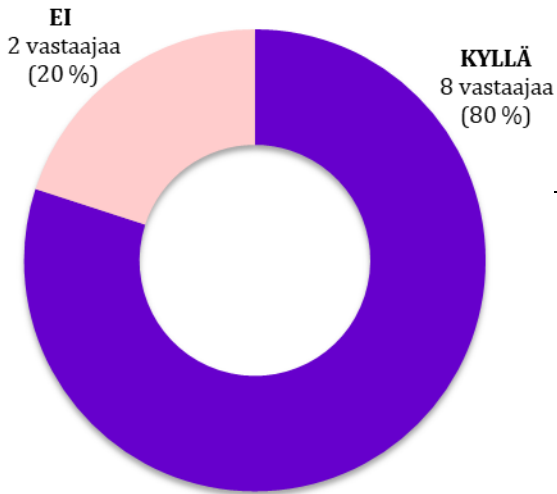
Puolueiden antamien vastausten perusteella tasa-arvo ehdokasasettelussa on huomioitu ja sitä pidetään tavoiteltavana seikkana. Puolueissa on tiedostettu, että tavoitteiden saavuttamiseksi on tehtävä aktiivisia toimenpiteitä, mutta vastausten perusteella vaikuttaa siltä, että puolueiden keinovalikoima on vielä suppea, eikä esimerkiksi pysyviä rakenteita tai konkreettisia toimenpiteitä ole juurikaan luotu. Alla on esitetty puolueiden antamat vastaukset ja perustelut vastauksilleen.

1. Sukupuolten tasapuolinen edustus toteutuu puolueen ehdokasasettelussa (hyvin - kohtalaisesti - heikosti - en osaa sanoa - en halua vastata)

HYVIN	KOHTALAISESTI
Itsenäisyyspuolue	Feministinen puolue
Kansallinen Kokoomus	Suomen Keskusta
Suomen Kristillisdemokraatit	Suomen Kommunistinen puolue
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	
Vasemmistoliitto	
Vihreä liitto	

2. Puolueella on eduskuntavaalien ehdokasasetteluun liittyviä erityistoimia, joilla pyritään takaamaan eri sukupuolta olevien ehdokkaiden tasapuolinen edustus (kyllä - ei - en osaa sanoa)

KYLLÄ	EI
Feministinen puolue	Itsenäisyyspuolue
Kansallinen Kokoomus	Suomen Kommunistinen puolue
Suomen Keskusta	
Suomen Kristillisdemokraatit	
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	
Vasemmistoliitto	
Vihreä liitto	

3. Puolueiden antamat perustelut vastauksilleen

Puolue (A-Ö)	Miten ehdokasasettelun sukupuolijakauma toteutuu puolueessanne?	Onko puolueellanne erityistoimenpiteitä tasapuolisen ehdokasasettelun toteuttamiseksi?
Feministinen puolue	KOHTALAISESTI: FP:n ehdokkaista enemmistö tulee olemaan naisia, mukana on myös miehiä ja muunsukupuolisia. Koska sukupuolten tasa-arvo, intersektionaalinen feminisismi, yhdenvertaisuus ja antirasismi ovat puolueemme ydintä, pyrimme huomioimaan tämän ehdokasasettelussamme. Toimintamme reunaehdoja määrittää se, että olemme ensimmäistä kertaa eduskuntaan pyrkivä uusi puolue. Ehdokkaita puolueella on eduskuntavaaleissa tällä tietoa neljässä vaalipiirissä.	KYLLÄ: Mies- ja naiskysymys tasa-arvokeskustelussa on tärkeä, mutta kaksinapaisen sukupuolijärjestelmän lisäksi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on muutakin. Kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että rodullistetut, trans- ja muunsukupuoliset samoin kuin eri ikäiset ja erilaisista taustoista tulevat ihmiset ovat ehdokkaissamme edustettuina. Valkoisia, keski-ikäisiä ja keskiluokkaisia miehiä emme ole erityisesti pyrkineet hankkimaan ehdokkaiksemme, heidän äänensä kuuluu tässä yhteiskunnassa riittävästi jo muutenkin.
Itsenäisyyspuolue	HYVIN: IPU lähtee tasavaltalaisesta näkökulmasta liikkeelle kaikessa toiminnassaan, jonka luontainen osa on sukupuolten välinen tasa-arvo.	EI: IPU:n ohjelmat ovat niin laajat sisällöltään että naisehdokkaat ovat luontaisesti esillä esim. sosiaalipalveluohjelmien tekijöinä ja edustajina.
Kansallinen Kokoomus	HYVIN: Nais- ja miesehdokkaiden suhde vaikuttaa valmistelun tässä vaiheessa tasapainoiselta.	KYLLÄ: Ehdokasasettelun tavoitetila sukupuolijaon osalta perustuu meillä ao. vaalipiirin väestörakenteeseen ja äänioikeutta käyttävien suhteelliseen sukupuolijakaumaan. Koska naiset ovat yleensä miehiä aktiivisempia käyttämään äänioikeuttaan, on ehdokaslistan sukupuolijakauman tavoite yleensä hieman naispainotteinen tai sitten tasajako. Aina tavoitteeseen ei välttämättä päästä, mutta tätä tavoitetta pyritään täyttämään.
Suomen Keskusta	KOHTALAISESTI: Keskustan ehdokasasettelu lähtee sääntöjen ja vaalilain määräysten pohjalta siitä, että oikeus esittää ehdokkaita jäsenäänestykseen on puolueen perusjärjestöillä. Keskustan	KYLLÄ: Keskusta on korostanut puoluehallituksen hyväksymissä ehdokashankinnan periaatteissa listojen monipuolisuutta, jossa yhtenä tekijänä on tasainen sukupuolijakauma. Tämä tavoite on tuotu myös selkeästi esille Keskustan ehdokasasettelusta vastaaville

	<p>ehdokkaat eduskuntavaaleihin asettaa piirijärjestöme. Kyselyn vastaushetkellä 30.11. ehdokasasettelu on kesken, joten myös sukupuolten tasapuolinen edustus muuttuu lopullisissa ehdokaslistoissa. Kaikki ehdokkaat on asetettu Oulun vaalipiirissä, jossa naisia on 44,4% ehdokkaista sekä Savo-Karjalan vaalipiirissä, jossa naisia on ehdokkaina 53,3% ja Kaakkois-Suomen vaalipiirissä, jossa naisia on 58,8% ehdokkaista. Tavoitteenamme on saada sukupuolten osalta tasapuoliset ehdokaslistat ympäri maan.</p>	<p>piirijärjestöille, joita on kannustettu ottamaan asia huomioon. Joissakin vaalipiireissä on perusjärjestöiltä tulleiden esitysten lisäksi aktiivisesti etsitty naisia ehdokaslistoille, mikäli ehdokaslista ei ole ollut muodostumassa sukupuolijaon näkökulmasta tasapuoliseksi.</p>
<p>Suomen Kommunistinen puolue</p>	<p>KOHTALAISESTI: Piirijärjestöt ovat ilmoittaneet vielä kovin niukasti keskukseen ehdokasasettelustaan. Kuitenkin esimerkiksi Turusta on tullut viestiä, että naisia on saatu hyvin ehdolle, joten en usko tilanteen ainakaan jäävän huonommaksi kuin viimeksi eduskuntavaaleissa.</p>	<p>EI: Olemme tiedostaneet naisehdokkaiden tarpeen ja pyrimme asettamaan heitä mahdollisimman paljon, mutta erityisiä toimenpiteitä emme ole kehittäneet.</p>
<p>Suomen Kristillisdemokraatit</p>	<p>HYVIN: Olemme pääosin saaneet ehdokkaita vähintään 40/60 suhdeluvulla. Toki jatkossa tavoittemme on 50/50.</p>	<p>KYLLÄ: Ehdokkaita rekrytoitaessa asia pyritään ottamaan huomioon kaikilla hierarkiataasoilla. Ja KD Naiset rekrytoi aktiivisesti naisehdokkaita mukaan.</p>
<p>Suomen ruotsalainen kansanpuolue</p>	<p>HYVIN: Kaikki piirit ovat tietoisia puoluehallituksen linjasta, jonka mukaan ehdokasasettelu pitää olla niin lähellä 50-50 kuin mahdollista. Viime eduskuntavaaleissa meillä oli 44 % naisia ehdokkaista ja tavoite on nyt vieläkin tasaisempi jakauma.</p>	<p>KYLLÄ: Piirit ovat ohjeistettu, että ehdokasasettelussa täytyy olla tasainen sukupuolijakauma. Puoluehallitus seuraa ehdokasasettelua tiivistä.</p>
<p>Suomen Sosialidemokraattinen Puolue</p>	<p>HYVIN: Vähintään 60/40 jako toteutuu tällä hetkellä kaikissa vaalipiireissä paitsi kolmessa. Näistä vaalipiireistä kahdessa on hieman yli 60 % naisia ja yhdessä hieman alle 40 %. Näissä vaalipiirissä on kuitenkin</p>	<p>KYLLÄ: Erityistoimi on se, että asiaan kiinnitetään huomiota ja se on yksi listan rakentamisen elementeistä alueellisuuden, iän ja ammatti ym. taustan lisäksi. Tietenkään tätä ei voi täydellisesti ottaa huomioon, koska vaalilaki määrää järjestämään jäsenäänestyksen, jossa</p>

	<p>yhä ehdokkaita asettamatta, joten tilanne luultavasti tasoittuu. Yksi ehdokas oikeaa sukupuolta muuttaa tilanteen jo 60/40 sisälle. Valtakunnallisesti tällä hetkellä tasan 50,5 % on naisia. Ehdokkaita on nyt asetettu noin 190/216. Vaalipiirien keskuskaupungeista, joista on useampia ehdokkaita, sukupuolten edustus on myös erittäin hyvä.</p>	<p>sukupuolta ei voi huomioida. Laki taitaa olla jostain 1970-luvulta. Suurimmassa osassa vaalipiirejä ei kuitenkaan jäsenäänestystä tullut, koska halukkaita ei ollut tarpeeksi</p>
Vasemmistoliitto	<p>HYVIN: Kun ehdokkaista on asetettu 70 %, mies- ja naisehdokkaiden suhde on 50-50 %.</p>	<p>KYLLÄ: Monipuolisen ja sukupuolten mukaan tasapainoisen ehdokasasettelun merkitystä on pidetty aktiivisesti ja toistuvasti esillä (jo vuosien ajan). On kannustettu piirijärjestöjä ja puolueosastoja kysymään ja esittämään ehdokkaiksi sekä miehiä että naisia. Erityisesti naisia on rohkaistu lähtemään ehdolle, sillä on tunnustettu se, että naiset herkemmin kokevat, ettei heillä ole riittävä osaamista tai aikaa ja voimia palkkatöiden ja elämän muiden vastuiden ohella osallistua politiikkaan. Ehdokasasettelun kehittymistä on puoluetoimistolla seurattu, jotta tasapainoisuuden tavoite ei ole päässyt unohtumaan.</p> <p>Ehdokassuostumuslomakkeella ehdokkaat sitoutuvat näin: "Vasemmistoliiton ehdokkaana sitoudun toiminnassani vastustamaan väkivaltaa ja puolustamaan ihmisten välistä tasa-arvoa ja sanoudun irti kaikesta rasismista. Kunnioitan ehdokkaana Vasemmistoliiton perusarvoja."</p> <p>Rakenteilla on myös välineitä naisehdokkaiden keskinäiseen tukemiseen vaalityössä sekä mentorointiavun saamiseen.</p>
Vihreä liitto	<p>HYVIN: Ehdokasasettelussa pyritään siihen, että ehdokkaista on naisia hiukan yli puolet. Sukupuolten moninaisuus pyritään</p>	<p>KYLLÄ: Pyrimme huomioimaan ehdokasasettelussa äänestäjämme sukupuolijakauman ja takaamaan kaikille ehdokkaille sen mukaan tasaveroiset mahdollisuudet pärjätä vaaleissa.</p>

	huomioimaan jokaista ehdokaslistaa koostettaessa.	Sukupuolten tasa-arvo on Vihreille fundamentaalisen tärkeä arvo itsessään ja siksi siihen kiinnitetään koko ajan vaalityössä paljon huomiota.
--	---	---